

'Ik begrijp goed dat kunstenaars gefrustreerd zijn dat het altijd eerst gaat over het feit dat ze Afrikaans zijn, en pas daarna over hun werk'

Inzicht

Kunsthistorica en
museumcurator

Laura De Becker

Tekst en foto Trui Moerkerke

De Edegemse Laura De Becker (35) studeerde kunstgeschiedenis. Ze is sinds 2015 curator Afrikaanse kunst en nu ook hoofdcurator van het University of Michigan Museum of Art in de Amerikaanse universiteitsstad Ann Arbor. Daar wordt in het zog van de Black Lives Matter-beweging de galerie met Afrikaanse kunst in oppervlakte verdubbeld. Later dit jaar opent De Becker er *Wish You Were Here*, rond de teruggave van Afrikaanse kunstwerken.

Ik heb mijn liefde voor kunst ontdekt in het zesde leerjaar. Een boeiende lerares nam de hele klas mee naar een tentoonstelling in Oostende met werk van de Belgische groten: Delvaux, Spilliaert, Permeke, Magritte en Ensor. Nu zou ik denken: alleen maar mannen, serieus? *(lacht)* Daarnaast reisden we met het gezin elke zomer naar musea in Europa. Destijds zeurden we vaak dat we liever op de gameboy speelden dan het Louvre of het Uffizi te bezoeken, maar ook van die reizen met onze mobilhome is duidelijk iets blijven hangen.

Al je spullen op één plek hebben, is een luxe. Sinds ik op mijn twintigste in Engeland ging studeren, heb ik niet meer vast in België gewoond: van Londen ging het naar Rwanda en Zuid-Afrika, en nadien trok ik naar Michigan. Daardoor heb ik nu pas voor de eerste keer in mijn nomadisch bestaan bijvoorbeeld mijn hele platencollectie bij de hand. **In mijn studie kwamen mijn interesses voor kunst en Afrika samen.** Ik heb twee adoptiezussen uit Burundi en wanneer zij in Antwerpen naar de Afrikaanse kapper gingen, mocht ik mee. Ik vond het allemaal boeiend. Thuis lazen we boeken van Afrikaanse auteurs en gingen we naar concerten van Youssou N'Dour. Mijn mama, een geweldige kok, heeft ons via haar keuken ook de hele wereld leren kennen.

Het is een heel westers idee om alles in een afgelijnd hokje te plaatsen. Als je Afrikaanse kunst studeert, leer je: dit is Chokwe, dit is Luba – vaak geografische labels die door de kolonistoren bedacht werden. Maar die culturen waren vrij fluïde, ze beïnvloedden elkaar. De globalisering vandaag maakt alles nog ingewikkelder. Is iemand van Nigeriaanse origine die geboren en getogen is in Londen een Afrikaanse kunst-

naar? Ik begrijp goed dat hedendaagse kunstenaars gefrustreerd zijn dat het altijd eerst gaat over het feit dat ze Afrikaans zijn, en pas daarna over hun werk.

Je kunt niet sympathiseren met Black Lives Matter als je museum vol gestolen kunst staat. Het debat rond de teruggave van koloniale kunst wordt al sinds de dekolonisatie gevoerd en komt telkens terug, net omdat het probleem niet opgelost is. Een ander pijnpunt: de kunstgeschiedenis is vaak wit en elitair. Wij zullen op korte termijn meer geld en middelen stoppen in het diversifiëren van onze tentoonstellingen, maar dat is niet genoeg. Je moet ook een veel diverser personeelsbestand creëren, maar dat vergt tijd. Onze maatschappij staat voor een zware taak, want de problemen zijn structureel en de uitdagingen zijn zo groot dat veel mensen en organisaties bevriezen: kop in kas, stilletjes hopen dat het overwaait en daarna 'gewoon' voortdoen. Dan wordt om de zoveel tijd een zwarte man door de politie neergeschoten.

Ik ga niet mee in de angst dat de westerse musea zullen leeglopen. Belangrijke werken, gestolen cultureel erfgoed, zullen worden teruggestuurd, maar veel kunstobjecten die voor de export gemaakt zijn, zullen hier blijven. Dat zal diepgaand onderzoek vergen, maar vooral samenwerking met musea in de landen van herkomst. Zo werken we nauw samen met musea in Afrika voor onze najaarsexpo, waarin we kunstwerken uit onze Afrikaanse collectie bestuderen. Samen zullen we aanbevelingen schrijven over de vraag of een werk al dan niet teruggegeven moet worden. **Mijn favoriete steden in de wereld zijn Londen en Johannesburg, maar ooit keer ik naar België terug.** Toegegeven, ik zeg dat al meer dan tien jaar, maar ik ben net tante geworden en dan voel je dat je je familie mist. Door covid-19 heb ik mijn nieuwe nichtje nog niet kunnen ontmoeten. Ik hoop dat ik in de zomer naar België kan reizen, en dan ook een voorraad Belgisch eten kan inslaan. *(lacht)* Behalve familie en vrienden, mis ik hier ook goed openbaar vervoer. Wat ik in de Midwest dan weer geweldig vind, zijn de dramatische seizoenen. Ik vind het ook fijn dat onbekenden je hier op straat of in een winkel soms zomaar een compliment geven. *Hey, love your shoes! Cute jacket!* Dat is zeer Amerikaans.

umma.umich.edu

